

Luomun ja tavanomaisen tuotannon kannattavuuden tekijät

18.2.2022

Pasi Hartikainen

Luomuasiantuntija ProAgria Itä-Suomi

Kasvinviljely: Luomun ja tavanomaisen kehitys kannattavuuskirjanpito aineiston valossa

Tunnusluvut	2015	2016	2017	2018	2019
	Muut kasvinviljelytilat	Muut kasvinviljelytilat	Muut kasvinviljelytilat	Muut kasvinviljelytilat	Muut kasvinviljelytilat
	Muut peltokasvitilat	Muut peltokasvitilat	Muut peltokasvitilat	Muut peltokasvitilat	Muut peltokasvitilat
	Luomu	Luomu	Luomu	Luomu	Luomu
Tiloja edustettuna	1 100	1 260	1 410	1 640	1 690
Tiloja otoksessa	20<n<30	20<n<30	20<n<30	30<n<40	30<n<40
Käytössä oleva maatalousmaa	63,3	61,5	58,0	61,0	58,9
Eläinyksiköt	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Yrittäjänvoitto	-8 110	-10 500	-14 500	-8 340	-9 600
+ Palkkavaatimus	11 700	11 800	14 300	11 800	12 500
+ Korkovaatimus	9 220	8 990	6 890	7 550	8 520
Yrittäjätulo	12 900	10 200	6 560	11 100	11 400
Kannattavuuskerroin	0,61	0,49	0,31	0,57	0,54
Työn tuotto	9,6	7,8	4,9	9,1	8,7
Pääoman tuotto	2,9	2,1	1,2	2,2	2,3
Yrittäjätulo	12 900	10 200	6 560	11 100	11 400
- Korkovaatimus	-9 230	-9 000	-6 900	-7 560	-8 520
=Työansio	3 630	1 240	-330	3 500	2 890
Työtunnit	750	740	900	740	780
=Työtuntiansio	4,8	1,7	-0,4	4,7	3,7
Oma pääoma	193 200	201 600	173 300	197 900	236 500
Koko pääoma	267 100	263 400	256 600	276 500	293 300
Omavaraisuusaste	72,3	76,5	67,5	71,6	80,6
Korvaus koko pääomalle	3 410	-280	-5 630	1 350	70
Pääoma tilikautena	263 100	264 000	251 200	275 500	286 300
Kokonaispääoman tuottoprosentti	1,3	-0,1	-2,2	0,5	0,0

Taloustohtori. Maa- ja puutarhatalous -palvelu (luke.fi/taloustohtori). Aineisto: Luke

Tunnusluvut	2019		
	Muut kasvinviljelytilat		
	Muut peltokasvivilat		
	Luomu		
	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5% _25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75% _95%
Tiloja edustettuna	340	1 690	340
Tiloja otoksessa	5<n<10	30<n<40	11<n<20
Käytössä oleva maatalousmaa	54,9	58,9	81,9
Eläinyksiköt	0,0	0,0	0,0
Kannattavuuskerroin	-0,35	0,54	1,90
Yrittäjänvoitto	-34 300	-9 600	16 100
+ Palkkavaatimus	18 400	12 500	9 770
+ Korkovaatimus	7 060	8 520	8 150
Yrittäjätulo	-8 830	11 400	34 100
Kannattavuuskerroin	-0,35	0,54	1,90
Työn tuotto	-5,5	8,7	30,4
Pääoman tuotto	-0,9	2,3	7,7
Yrittäjätulo	-8 830	11 400	34 100
- Korkovaatimus	-7 060	-8 520	-8 150
=Työansio	-15 800	2 890	25 900
Työtunnit	1 150	780	610

Taloustohtori. Maa- ja puutarhatalous -palvelu (luke.fi/taloustohtori). Aineisto: Lul

Tuloslaskelma	2019		
	Muut kasvinviljelytilat		
	Muut peltokasvivilat		
	Luomu		
	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5% _25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75% _95%
Tiloja edustettuna	340	1 690	340
Tiloja otoksessa	5<n<10	30<n<40	11<n<20
Käytössä oleva maatalousmaa	54,9	58,9	81,9
Eläinyksiköt	0,0	0,0	0,0
Kannattavuuskerroin	-0,35	0,54	1,90
Kotieläintuotto	0	110	0
Kasvinvilj.tuotto	13 700	18 700	24 200
Puutarhatuotto	0	90	0
Muu myyntituotto	2 930	3 570	5 340
Tuet	38 400	41 400	56 100
Liikevaihto	55 100	63 900	85 700
Varaston muutos	-9 430	740	6 960
Sisäiset siirrot	60	410	0
Tilakäyttö	400	690	240
Investointiavustus	120	230	90
Muu tuotto	950	1 530	1 710
Kokonaistuotto	47 200	67 500	94 800

Tarvikekulut	-10 500	-9 090	-9 160
Tilakäyttö	-400	-690	-250
Elainten ostot	0	0	0
Ulkopuoliset palvelut	-6 420	-7 500	-6 770
Henkilöstökulut	0	-800	-720
Konevuokrat	-80	-570	-930
Muut muuttuvat	-1 610	-3 430	-2 000
Palkkavaatimus	-18 400	-12 400	-9 780
Vuokrat	-3 670	-4 960	-9 730
Vakuutukset	-7 280	-5 740	-5 490
Kunnossapito	-8 550	-5 940	-6 330
Muut kiinteät	-6 760	-4 980	-4 930
Käyttökate	-16 500	11 300	38 700

Taloustohtori. Maa- ja puutarhatalous -palvelu (luke.fi/taloustohtori). Aineisto: Luke kannattavuuskirjanpitolukokset. 16.2.2022

Tunnusluvut	2015	2016	2017	2018	2019
	Vilja öljy ja valkuaiskasvitilat	Vilja öljy ja valkuaiskasvitilat	Vilja öljy ja valkuaiskasvitilat	Vilja öljy ja valkuaiskasvitilat	Vilja öljy ja valkuaiskasvitilat
	Tavanomainen	Tavanomainen	Tavanomainen	Tavanomainen	Tavanomainen
Tiloja edustettuna	14 000	13 400	12 600	11 800	11 700
Tiloja otoksessa	160<n<170	150<n<160	130<n<140	120<n<130	120<n<130
Käytössä oleva maatalousmaa	58,6	60,9	63,2	63,4	65,6
Eläinyksiköt	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Yrittäjänvoitto	-23 200	-24 700	-19 300	-15 600	-21 000
+ Palkkavaatimus	13 600	13 400	13 400	13 700	14 300
+ Korkovaatimus	13 100	11 700	10 600	11 600	13 200
Yrittäjätulo	3 550	400	4 760	9 700	6 500
Kannattavuuskerroin	0,13	0,02	0,20	0,38	0,24
Työn tuotto	2,1	0,3	3,1	6,1	3,8
Pääoman tuotto	0,5	-0,0	0,6	1,3	0,9
Yrittäjätulo	3 550	400	4 760	9 700	6 500
- Korkovaatimus	-13 200	-11 700	-10 600	-11 600	-13 200
=Työansio	-9 550	-11 300	-5 860	-1 920	-6 700
Työtunnit	870	850	850	850	890
=Työtuntiansio	-11,0	-13,3	-6,8	-2,2	-7,5
Oma pääoma	305 600	315 000	321 900	325 200	335 900
Koko pääoma	363 800	381 700	389 300	388 100	412 600
Omavaraisuusaste	84,0	82,5	82,7	83,8	81,4
Korvaus koko pääomalle	-8 720	-11 600	-7 230	-2 630	-6 310
Pääoma tilikautena	359 300	378 800	384 200	384 900	407 400
Kokonaispääoman tuotto-%	-2,4	-3,1	-1,9	-0,7	-1,5

Taloustohtori. Maa- ja puutarhatalous -palvelu (luke.fi/taloustohtori). Aineisto: Luke

Tunnusluvut	2019		
	Vilja öljy ja valkuaiskasvitilat		
	Tavanomainen		
	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5% _25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75% _95%
Tiloja edustettuna	2 350	11 700	2 350
Tiloja otoksessa	20<n<30	120<n<130	11<n<20
Käytössä oleva maatalousmaa	58,4	65,6	63,5
Eläinyksiköt	0,0	0,0	0,0
Kannattavuuskerroin	-0,57	0,24	0,88
Yrittäjänvoitto	-41 500	-21 000	-2 880
+ Palkkavaatimus	11 700	14 300	10 100
+ Korkovaatimus	14 800	13 200	13 000
Yrittäjätulo	-15 000	6 500	20 300
Kannattavuuskerroin	-0,57	0,24	0,88
Työn tuotto	-9,1	3,8	14,0
Pääoman tuotto	-2,6	0,9	3,7
Yrittäjätulo	-15 000	6 500	20 300
- Korkovaatimus	-14 800	-13 200	-13 000
=Työansio	-29 800	-6 700	7 230
Työtunnit	720	890	630

Taloustohtori. Maa- ja puutarhatalous -palvelu (luke.fi/taloustohtori). Aineisto: Lul

Tuloslaskelma	2019		
	Vilja öljy ja valkuaiskasvitilat		
	Tavanomainen		
	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5% _25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75% _95%
Tiloja edustettuna	2 350	11 700	2 350
Tiloja otoksessa	20<n<30	120<n<130	11<n<20
Käytössä oleva maatalousmaa	58,4	65,6	63,5
Eläinyksiköt	0,0	0,0	0,0
Kannattavuuskerroin	-0,57	0,24	0,88
Kotieläintuotto	0	10	0
Kasvinvilj.tuotto	21 700	30 300	32 900
Puutarhatuotto	0	0	0
Muu myyntituotto	1 390	2 080	840
Tuet	30 300	35 300	34 200
Liikevaihto	53 400	67 700	68 000
Varaston muutos	-350	1 320	4 390
Sisäiset siirrot	0	150	0
Tilakäyttö	1 160	1 260	1 240
Investointiavustus	290	210	200
Muu tuotto	1 900	2 080	1 590
Kokonaistuotto	56 400	72 700	75 500
Tarvikekulut	-20 000	-19 700	-17 900
Tilakäyttö	-1 160	-1 260	-1 240
Elainten ostot	0	-0.872614404	0
Ulkopuoliset palvelut	-2 610	-2 910	-3 040
Henkilöstökulut	-120	-250	-320
Konevuokrat	-240	-300	-120
Muut muuttuvat	-2 240	-2 010	-1 500
Palkkavaatimus	-11 600	-14 300	-10 100
Vuokrat	-3 120	-5 250	-4 520
Vakuutukset	-7 670	-6 290	-5 800
Kunnossapito	-8 040	-6 450	-4 780
Muut kiinteät	-5 000	-4 340	-2 710
Käyttökate	-5 550	9 520	23 300

Maito: Luomun ja tavanomaisen kehitys kannattavuuskirjanpito aineiston valossa

Taloustohtori. Maa- ja puutarhatalous -palvelu (luke.fi/taloustohtori). Aineisto: Luke kannattavuuskirjanpitoluokset. 16.2.2022

Tunnusluvut	2015			2016			2017			2018			2019		
	Lypsykarjatilat			Lypsykarjatilat			Lypsykarjatilat			Lypsykarjatilat			Lypsykarjatilat		
	Keskiarvo	Luomu	Tavanomainen	Keskiarvo	Luomu	Tavanomainen	Keskiarvo	Luomu	Tavanomainen	Keskiarvo	Luomu	Tavanomainen	Keskiarvo	Luomu	Tavanomainen
Tiloja edustettuna	7 730	460	7 260	7 280	450	6 820	6 690	440	6 250	6 260	450	5 810	5 720	410	5 310
Tiloja otoksessa	280<n<290	20<n<30	250<n<260	260<n<270	30<n<40	230<n<240	250<n<260	30<n<40	220<n<230	230<n<240	20<n<30	200<n<210	220<n<230	20<n<30	190<n<200
Käytössä oleva maatalousmaa	67,6	72,3	67,3	70,3	80,1	69,6	74,5	92,8	73,2	76,4	86,0	75,7	80,0	91,2	79,1
Eläinyksiköt	55,5	59,0	55,3	58,3	63,9	57,9	60,1	69,0	59,5	63,2	64,7	63,1	64,8	65,7	64,7
Yrittäjänvoitto	-49 400	-15 500	-51 600	-56 000	-32 200	-57 600	-42 900	-33 300	-43 600	-51 400	-51 100	-51 400	-44 400	-39 600	-44 800
+ Palkkavaatimus	62 800	59 400	63 000	65 300	63 300	65 400	63 900	58 400	64 300	65 200	61 500	65 500	64 200	59 500	64 500
+ Korkovaatimus	17 300	19 400	17 200	15 400	17 700	15 200	14 900	18 100	14 700	16 400	18 700	16 300	17 800	18 000	17 800
Yrittäjätulo	30 600	63 300	28 500	24 700	48 800	23 100	35 800	43 200	35 300	30 200	29 000	30 300	37 500	37 800	37 500
Kannattavuuskerroin	0,38	0,80	0,36	0,31	0,60	0,29	0,45	0,56	0,45	0,37	0,36	0,37	0,46	0,49	0,46
Työn tuotto	6,0	12,5	5,6	4,8	9,5	4,5	7,1	8,9	7,0	5,9	5,8	5,9	7,3	7,8	7,3
Pääoman tuotto	1,5	3,4	1,4	1,1	2,4	1,0	1,6	2,1	1,5	1,3	1,4	1,3	1,7	1,9	1,7
Yrittäjätulo	30 600	63 300	28 500	24 700	48 800	23 100	35 800	43 200	35 300	30 200	29 000	30 300	37 500	37 800	37 500
- Korkovaatimus	-17 300	-19 400	-17 100	-15 400	-17 700	-15 300	-14 900	-18 100	-14 600	-16 400	-18 600	-16 200	-17 800	-17 900	-17 800
=Työansio	13 300	43 800	11 300	9 350	31 000	7 900	20 900	25 100	20 600	13 800	10 300	14 000	19 700	19 800	19 700
Työtunnit	4 020	3 800	4 030	4 130	4 000	4 140	4 070	3 720	4 090	4 070	3 840	4 090	4 010	3 710	4 030
=Työtuntiansio	3,3	11,5	2,8	2,3	7,7	1,9	5,1	6,7	5,0	3,4	2,7	3,4	4,9	5,3	4,9
Oma pääoma	409 900	430 300	408 600	404 900	411 800	404 500	439 900	513 800	434 700	453 500	466 700	452 500	464 400	474 300	463 600
Koko pääoma	634 000	661 500	632 200	638 200	688 600	634 800	686 200	868 700	673 500	717 500	759 600	714 200	734 100	798 800	729 100
Omavaraisuusaste	64,7	65,0	64,6	63,4	59,8	63,7	64,1	59,1	64,5	63,2	61,4	63,4	63,3	59,4	63,6
Korvaus koko pääomalle	-27 000	8 750	-29 300	-35 200	-7 750	-37 000	-22 600	-8 220	-23 600	-28 500	-25 500	-28 800	-20 700	-13 400	-21 300
Pääoma tilikautena	638 300	659 400	637 000	639 700	692 600	636 200	670 700	818 200	660 500	709 900	760 400	706 000	728 600	780 200	724 600
Kokonaispääoman tuottoprosentti	-4,2	1,3	-4,6	-5,5	-1,1	-5,8	-3,4	-1,0	-3,6	-4,0	-3,4	-4,1	-2,8	-1,7	-2,9
Standardituotos (SO euroa per tila)	165 100	176 700	164 400	173 700	194 100	172 300	180 300	211 900	178 100	190 200	202 000	189 300	197 000	206 900	196 200
Yrittäjätulo per yrittäjän työpanosyksikkö	17 600	40 400	16 300	13 700	28 600	12 800	20 800	27 300	20 400	17 300	17 900	17 300	21 800	24 500	21 600

Tunnusluvut	2019					
	Lypsykarjatilat					
	Luomu			Tavanomainen		
	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5% _25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75% _95%	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5% _25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75% _95%
Tiloja edustettuna	80	430	80	1 060	5 300	1 060
Tiloja otoksessa	5<n<10	20<n<30	5<n<10	30<n<40	200<n<210	40<n<50
Käytössä oleva maatalousmaa	80,1	88,4	131,0	60,6	79,1	84,9
Eläinyksiköt	69,9	63,7	83,0	46,5	64,7	82,1
Kannattavuuskerroin	-0,11	0,46	1,07	-0,01	0,46	0,89
Yrittäjänvoitto	-103 600	-41 300	5 730	-73 400	-44 800	-10 200
+ Palkkavaatimus	65 200	59 300	58 300	61 100	64 500	71 400
+ Korkovaatimus	28 100	17 500	21 400	12 000	17 800	19 100
Yrittäjätulo	-10 300	35 500	85 400	-380	37 500	80 300
Kannattavuuskerroin	-0,11	0,46	1,07	-0,01	0,46	0,89
Työn tuotto	-1,8	7,4	17,2	-0,1	7,3	14,2
Pääoman tuotto	-0,5	1,8	4,4	-0,1	1,7	3,3
Yrittäjätulo	-10 300	35 500	85 400	-380	37 500	80 300
- Korkovaatimus	-28 000	-17 500	-21 300	-12 000	-17 800	-19 100
=Työansio	-38 400	18 000	64 000	-12 300	19 700	61 200
Työtunnit	4 070	3 700	3 640	3 810	4 030	4 460

Tuloslaskelma	2019					
	Lypsykarjatilat					
	Luomu			Tavanomainen		
	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5% _25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75% _95%	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5% _25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75% _95%
Tiloja edustettuna	80	430	80	1 060	5 300	1 060
Tiloja otoksessa	5<n<10	20<n<30	5<n<10	30<n<40	200<n<210	40<n<50
Käytössä oleva maatalousmaa	80,1	88,4	131,0	60,6	79,1	84,9
Eläinyksiköt	69,9	63,7	83,0	46,5	64,7	82,1
Kannattavuuskerroin	-0,11	0,46	1,07	-0,01	0,46	0,89
Kotieläintuotto	190 600	173 000	244 300	124 800	173 500	222 500
Kasvinvilj.tuotto	2 430	3 290	640	1 350	3 450	1 430
Puutarhatuotto	0	0	0	0	10	0
Muu myyntituotto	710	1 990	8 420	2 910	4 040	6 720
Tuet	105 600	107 300	152 500	60 000	84 900	101 300
Liikevaihto	299 300	285 700	405 900	189 100	265 900	331 900
Varaston muutos	11 800	6 400	10 200	-7 910	650	4 690
Sisäiset siirrot	310	280	310	180	210	250
Tilakäyttö	40 000	43 500	71 400	30 700	41 800	48 800
Investointiavustus	13 900	5 020	4 510	2 860	4 400	5 000
Muu tuotto	2 980	2 930	4 020	2 940	3 270	3 980
Kokonaistuotto	368 400	343 800	496 400	217 900	316 200	394 700
Tarvikekulut	-106 500	-83 600	-100 700	-65 100	-85 400	-100 900
Tilakäyttö	-40 000	-43 500	-71 400	-30 700	-41 700	-48 800
Elainten ostot	-3 660	-1 110	-2 030	-890	-1 050	-260
Ulkopuoliset palvelut	-44 700	-42 500	-40 900	-20 800	-27 300	-30 800
Henkilöstökulut	-4 690	-13 200	-32 600	-5 760	-10 700	-7 540
Konevuokrat	-400	-730	-1 570	-2 080	-1 330	-1 050
Muut muuttuvat	-9 460	-10 700	-13 900	-9 140	-10 200	-12 500
Palkkavaatimus	-65 200	-59 200	-58 200	-61 000	-64 500	-71 400
Vuokrat	-9 090	-11 200	-13 500	-6 710	-7 830	-9 400
Vakuutukset	-15 000	-14 000	-17 800	-9 870	-12 300	-14 600
Kunnossapito	-27 500	-21 300	-29 800	-15 900	-18 600	-20 400
Muut kiinteät	-16 000	-12 800	-16 900	-10 300	-10 500	-11 400
Käyttökate	25 900	29 300	96 600	-20 600	24 400	65 300

Taloustohtori. Maa- ja puutarhatalous -palvelu (luke.fi/taloustohtori). Aineisto: Luke kannattavuuskirjanpitolokset. 17.2.2022

Kustannukset	2019					
	Lypsykarjatilat					
	Luomu			Tavanomainen		
	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5%_25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75%_95%	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5%_25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75%_95%
Tiloja edustettuna	80	430	80	1 060	5 300	1 060
Tiloja otoksessa	5<n<10	20<n<30	5<n<10	30<n<40	200<n<210	40<n<50
Käytössä oleva maatalousmaa	80,1	88,4	131,0	60,6	79,1	84,9
Eläinyksiköt	69,9	63,7	83,0	46,5	64,7	82,1
Kannattavuuskerroin	-0,11	0,46	1,07	-0,01	0,46	0,89
TUOTANTOKUSTANNUS	472 600	386 000	492 000	292 000	362 000	406 200
Tarvikekustannus	105 400	81 200	99 800	66 300	84 900	100 000
Lannoitteet, kalkitus	4 040	2 590	6 660	7 110	11 000	12 800
josta lannoitteet	1 800	1 350	3 930	6 660	10 100	11 700
Muut kasvinviljelykustannukset	12 100	10 800	14 300	8 500	10 100	11 300
josta kasvinsuojelu	0	10	70	730	1 000	1 120
Polttoaineet	8 590	8 630	13 400	7 780	10 300	11 600
Sähkö	5 830	6 590	9 710	7 380	7 280	8 230
Ostorehukustannukset	74 800	52 600	55 800	35 600	46 300	56 100
Tilakäyttökustannus	39 900	43 500	71 400	30 700	41 800	48 800
Kotieläinkustannus	24 000	23 300	26 600	14 200	17 800	18 900
Eläintenostokulut	3 660	1 100	2 020	880	1 040	250
Muut kotieläinkust.	20 300	22 200	24 600	13 300	16 800	18 700
josta lääkintäkustannukset	2 410	3 330	4 080	2 400	2 910	3 630

Taloustohtori. Maa- ja puutarhatalous -palvelu (luke.fi/taloustohtori). Aineisto: Luke kannattavuuskirjanpitolukokset. 17.2.2022

Kustannukset	2019					
	Lypsykarjatilat					
	Luomu			Tavanomainen		
	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5% _25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75% _95%	"Kannattavuuskerroin" heikot: 5% _25%	"Kannattavuuskerroin" keskiarvo	"Kannattavuuskerroin" hyvät: 75% _95%
Konekustannus	99 200	66 500	86 000	45 400	57 400	63 300
Konepoistot	49 600	24 900	37 600	20 300	26 700	28 200
Muut konekust.	49 600	41 600	48 300	25 200	30 600	35 100
Rakennuskustannus	39 600	21 300	23 800	16 500	20 900	23 200
Rakennuspoistot	37 500	18 600	19 300	13 700	18 100	21 300
Muut rakennuskust.	2 090	2 690	4 440	2 750	2 820	1 910
Muu kustannus	55 200	52 300	62 300	33 700	40 500	47 600
Vakuutukset	15 100	14 100	17 900	9 860	12 400	14 700
Kiinteät vuokrat	9 080	11 300	13 600	6 700	7 820	9 400
josta pellon vuokria	7 320	9 060	12 400	6 070	5 950	6 510
pellon vuokrat hehtaaria kohti	290	270	220	200	190	210
Muut poistot	3 630	2 550	3 840	1 190	1 720	1 870
Muut kustannukset	27 400	24 400	27 000	16 000	18 500	21 700
Työkustannukset	69 900	72 500	90 900	66 800	75 200	79 000
Maksetut palkat	4 680	13 200	32 600	5 750	10 700	7 540
Palkkavaatimus	65 200	59 300	58 300	61 100	64 500	71 400
Korkokustannukset	39 500	25 300	31 200	18 300	23 500	25 300
Korkokulut	11 400	7 830	9 790	6 320	5 700	6 120
Oman pääoman korkovaatimus	28 100	17 500	21 400	12 000	17 800	19 100
(laskentakorko-%)	4,81	3,75	4,21	4,17	3,87	3,53

Lähtötulevaisuuden näkymiä

Energian hinta pysynee aiempaa korkeammalla

Hiilenneutraali Suomi tavoite 2035

Kulutustottumusten vähittäinen muutos

Lähitulevaisuuden näkymiä

Öljy- ja maakaasupohjaisista tuotantopanoksista riippuvuuden vähentäminen taloudellisesti järkevää

Hiilensidonnasta voi tulla lähivuosina maataloille lisätulonlähde

Luomun kannattavuustekijöitä

Pitkän tähtäimen strategia

- Viljelykierto ja maan kasvukunto tärkeässä roolissa
- Palkokasvien menestymien tärkeässä roolissa sekä kasvinviljelyssä ja kotieläintaloudessa
 - Vesitalous
 - Rakenne
 - pH, ravinteet
 - Maan rasituksen minimointi

Luomun kannattavuustekijöitä

- Nopeat käännteet ja korjausliikkeet hankalampia
 - Viljelykierto -> lataajakasvi/purkukasvi
 - Rikkojen hallinta / viljelykierto
- Tuotantoehdot
 - Siirtymävaiheen huomiointi
 - Vaikeasti viljeltävät lohkot viljelykierrossa

Luomun kannattavuus kasvituotanto

- Kiinteät kustannukset:
 - Tuotannon laajuudesta riippumaton kulu esim. kuivuri
 - Kasvavat herkästi €/ kg
 - Tarkastele onko mahdollisuutta alentaa
 - Tarpeettomien työkoneiden myynti
 - Oman kaluston koko / työvaiheiden ulkoistaminen
 - Yhteiskoneet / urakointimahdollisuus

Luomun kannattavuus kasvinviljely

- Muuttuvat kustannukset:
 - + Siemenkustannus / myyntikasvi ha
 - + Traktoriyö / myyntikasvi ha
 - + Luomutarkastusmaksu
 - + Viherlannoitusnurmiin ja pientareiden hoitokulut
 - + Peltojen kunnostus (ojitus yms)
 - Lannoitekustannus ?
 - Sadon käsittely, kuivaus, varastointi ja rahtikulu

Traktoriytuntien määrä

KASVINSUOJELU

- Kasvinsuojeluruiskutukset jäävät pois
- Mitä tulee tilalle?
 - Rikkaäestys?
 - Muokkaukset
 - Keskikesänkesannot?
 - Niitot
 - Aluskasvit

LANNOITUS

- Väkilannoitteen levitykset jäävät pois
- Tilalle mahd. lannan tai muun orgaanisen lannoitteen levitys

Luomun kannattavuus

Onko luomuun siirtyminen kannattavaa ?

- Tilakohtainen asia
- Kannattavuustarkastelu koko kierron / sopimuksen ajalle
- Yksittäinen kasvi / vuosi helppo saada kannattavaksi
- Palkokasvinurmet ovat ratkaisevassa roolissa sekä karja- ja kasvinviljelytilalla
 - Esikasvivaikutus, maan rakenne
 - Rikkakasvien hallinta
 - Kustannukset / sato

Satotasot laskee yleensä alkuvaiheessa

- Nurmilla 0-30 %
- Viljoilla 0-40 %
 - Viljelyhistoria vaikuttaa
- Suunnitelmallinen siirtyminen
 - Talouden tasapaino
 - Myyntikasvien määrä
 - Rehujen riittävyys
- Vuosittaisia ja tila- ja lohkokohtaisia vaihteluja
- Viljelijän ammattitaito ja paneutuminen luomuviljelyyn merkittävä tekijä
- Peltojen peruskunto!

Karjatiljan kannattavuus, pellot luomussa

Kokonaisuuden hallinta avainasemassa

- Palkokasvien viljely
 - Rehunlaatu <http://www.karpe.fi/darvo.php>
 - Satotaso
 - Laidun
- Ruokinta / eläinten terveys
 - Palkokasvien huomiointi ruokinnassa
 - Kivennäiset, seleeni
 - Täydennysruokinta
- Viljelykierto

Karjatilan kannattavuus, pellot luomussa

Kulurakenne muuttuu mm.

- Lannoitus- ja kasvisuojelukustannus
- + Siemenkustannus
- + Peltujen peruskunnostus (kalkitus, ojitus yms)
- + Väkirehukustannus ?
 - Viljelykierron onnistuminen vaikuttaa
 - Karkearehualan ja vilja-alan muutokset

Tulot:

- + Luomutuet
- + Mahdolliset eläintuotteiden ja myyntikasvien lisähinnat

Luomukasvituotannon kannattavuuden parantaminen

Nykytila ensin selville

Kierto

Viljeltävät kasvit

Satotaso, hinta

Ravinnetilanne, lannoitus

Luomukasvituotannon kannattavuuden parantaminen

Luomulannoitus näkemyksiä:

- Korkea satotaso vaatii ulkopuolista lannoitusta
- Luomulannoitteiden N noin 2,2 - 5,5 e/kg (boost – rakeinen)
- Edellyttää tuotteen hyvää hintaa ja hyvää vastetta
- Käytetään pieninä määrinä herätetyypinä, loppu maaperästä
- Jos hyvä kierto ja maa kunnossa, niin ilman ulkopuolista typpeä voi päästä kohtuullisiin satotasoihin
- Monesti typpeä oleellisempi: hivenet, K, ja S
- Yhteistyö karjatilan kanssa?

Kasvituotannon kannattavuuden parantaminen

Kasvivalinnat:

- Sadon ostaja selvillä jo ennen kylvöä
- Panostus parhaisiin lohkoihin
- Monipuolisuus, kokeile jotain uutta
- Syyskasveilla huomattavia etuja kierrossa
- Esikasvivaikutuksen täysimääräinen hyödyntäminen
- Monivuotiset satokasvit mahdollisuus
- Erikoistuotanto / palkoviljat
- Yhteistyö karjatilan kanssa
- Käytössä eri hintaisia lannoitteita -> erilaisia viljelyratkaisuja

Tavanomainen kasvintuotanto

- Outo vuosi 2021 takana
 - Tavanomainen saavutti luomuhintojen tason viime syksynä
- Ennusteissa povataan kuitenkin tuotannon laskua korkeiden lannoitteiden hintojen seurauksena
 - Tuleeko merkittävää läsiirtymää luomuun?
- Viljava rakentamassa Raumalle uutta kauramylyä
 - Kapasiteetti 110 miljoonaa kiloa pääosin vientiin
 - Suomen vuotuinen kauravienti 300–400 miljoonaa kiloa
- Tavanomaisen viljan hinta pysynee lähivuosina korkealla
 - Tavanomainen voi antaa hyvä katteen, jos kokonaisuus hallinnassa

Tavanomainen karjatalous

Kustannusten nousuun nopeat korjausliikkeet haastavia

- Lannoituksen tarkentaminen esim. karjanlanta / K – lannoitus
- Palkokasveille mahdollisuus
 - Suojavilja perustaminen kohtuullinen N ja 1 satovuosi rasisus minimiin ja N lannoitus 0
 - 1 vuotiset palkoseokset
- Jos eläintiheys kohtuullinen panostus parhaimpiin lohkoihin
- Pitkäjänteisten yhteistyömahdollisuuksien selvitys kasvitilojen kanssa